אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת שלג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' ניסן תר"ע - יפו
נמען: הגאון ר' חיים ברלין

בית הדין בירושלים אוסר את הסבון של בתי החרושת היהודיים, ובמיוחד של קודרנסקי ב'בן שמן'. הרב קוק ביקר במפעל וראה שהכול כשר, והעמיד משגיח. הכרזת איסור בלי יסוד מחריבה את ישוב הארץ. בעלי המפעל נוסעים לירושלים, והרב קוק מבקש לקבלם יפה ולבטל את האיסור.

עיקרי הדברים

- איסור הסבון של בן שמן - ללא יסוד.
- הגנה על התעשייה העברית.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ה' ניסן תרע"ן.

לכבוד מר ידי"נ[4] הרב הגאון הגדול פה"ד[5] מו"ה[6] חיים ברלין [הרב חיים ברלין, בנו של הנצי"ב, מראשי העדה האשכנזית בירושלים] שליט"א[7]. שלו'[8] וברכה.

העניינים מזדמנים, שאני צריך להלאות את הדר"ג[9] שי'[10] במכתבי. אבל הדברים נוגעים עד תמצית הנשמה. לא ידעתי מה זה הי'[11] כעת בירושלים, שהדברים הולכים ומתפרסמים, שבד"צ[12] אוסרים את הסבון [תר"ע היתה שנת שמיטה, וככל הנראה האיסור נבע מן המחלוקת על היתר המכירה] (זייף) הנעשה בבתי-החרשת העברים, וביחוד מהמכונה של מר קודרנסקי ושותפיו, שבבית-עריף בשם בן-שמן, [בית חרושת לשמן ולסבון בבן שמן] שהייתי בהפבריקה, וראיתי שנעשה הכל בתכלית הכשרות, באין שום חששה. והעמדתי אחד מהעסקנים, בן תורה וירא"א[13]

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 ידי"נ - ידיד נפשי
5 פה"ד - פאר הדור
6 מו"ה - מורנו הרב
7 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 שלו' - שלום
9 הדר"ג - הדרת גאונו
10 שי' - שיחיה
11 הי' - היה
12 שבד"צ - שבית דין צדק
13 וירא"א - וירא אלקים

שמשגיח שיהי'[14] הכל בכשרות, ואיכה זה יתכן להחריב את ישוב אה"ק[15] ע"י[16] הכרזות איסורים שאין להם מקום כלל. איני יודע איזה הם המתעים, אשר התעו את רבני הבד"צ[17] לעשות דבר איום כזה, ולמה לא יחפצו להתישב עמדי, ונדבר יחד באהבה ואחוה, בהמתקת סוד ע"פ[18] התורה והמצוה. בטח יעשה הדר"ג לטובת הענין, לתיקון אה"ק ובוני' בכל אשר תשיג ידו, ויסיר חרפת עולם וחילול השם מעל רבני ישראל.

והנה נוסעים בזה הגביר הנכבד מר קודרנסקי והגביר המופלג מר אשכנזי, בעלי ביהח"ר[19], להגן על העסק שלהם, שהשקיעו בו סכומים גדולים. אנא אהובי הדר"ג יקבל נא אותם בספ"י[20] כראוי לאנשי מעלה וכבוד שכמותם, וישתתף עמנו יחד בעצה להסיר את המעוררים ממעשי בנין אה"ק.

והי'[21] זה שלו' וברכת ד' וטובו על הדר"ג וכא"ל[22], כנה"ר[23] ונפש ידי"ע[24] דוש"ת[25] באה"ר[26], הק'[27]

אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

14 שיהי' - שיהיה
15 אה"ק - ארץ הקודש
16 ע"י - על ידי
17 הבד"צ - הבית דין צדק
18 ע"פ - על פי
19 ביהח"ר - בית החרושת
20 בספ"י - בסבר פנים יפות
21 והי' - והיה
22 וכא"ל - וכל אשר לו
23 כנה"ר - כנפשו הרמה
24 ידי"ע - ידידו עוז
25 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
26 באה"ר - באהבה רבה
27 הק' - הקטן